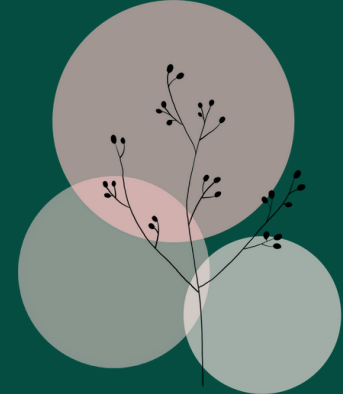

EKOLOGICZNE ŚRODKI CZYSTOŚCI

WARSZTAT

1 grudnia 2022

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie Kultury i Sztuki w Warszawie

WYSTĘPIENIE WIM KOTERA
PUBLICZNA W OLSZTYNIE
BIBLIOTEKA

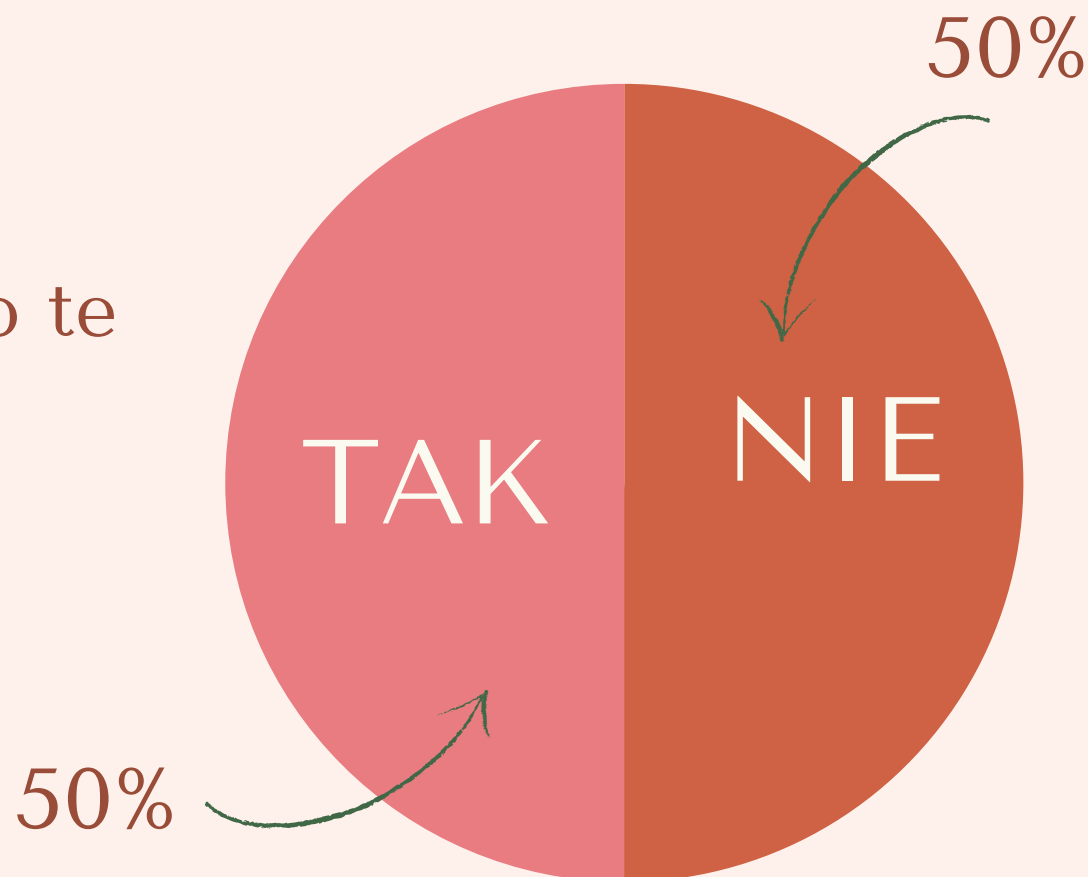

Centrum Kultury i Sztuki w Warszawie

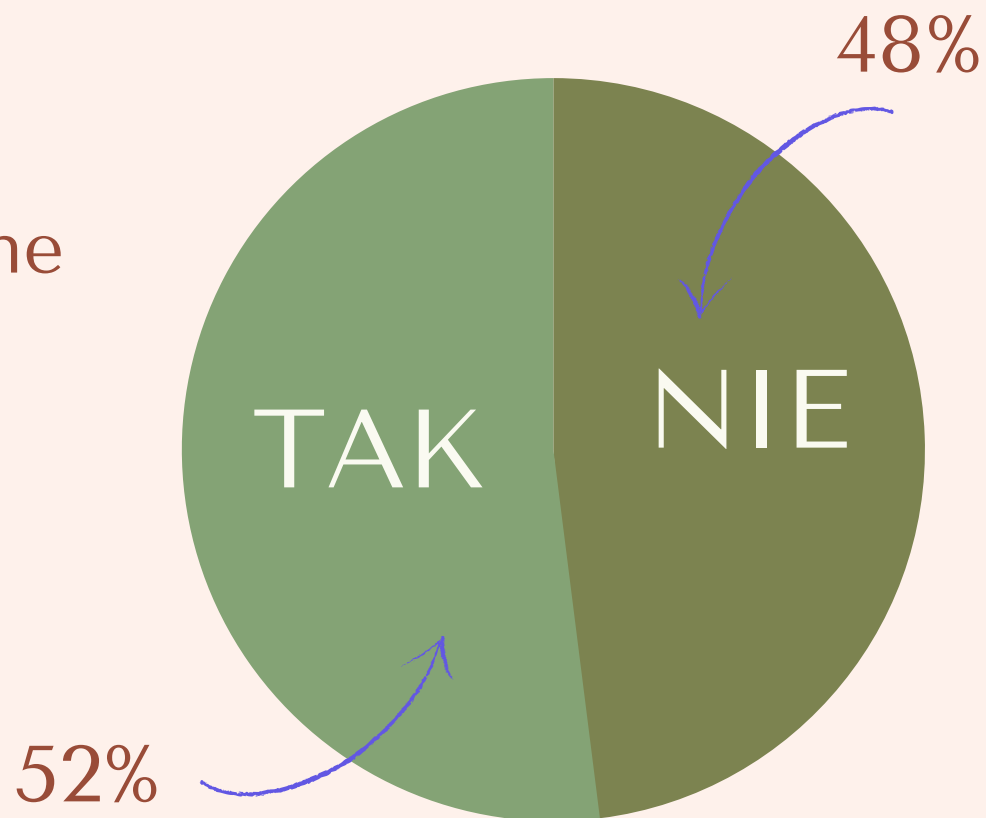
Sonda:

Czy Twoim zdaniem
domowe środki są
równie skuteczne co te
drogeryjne?

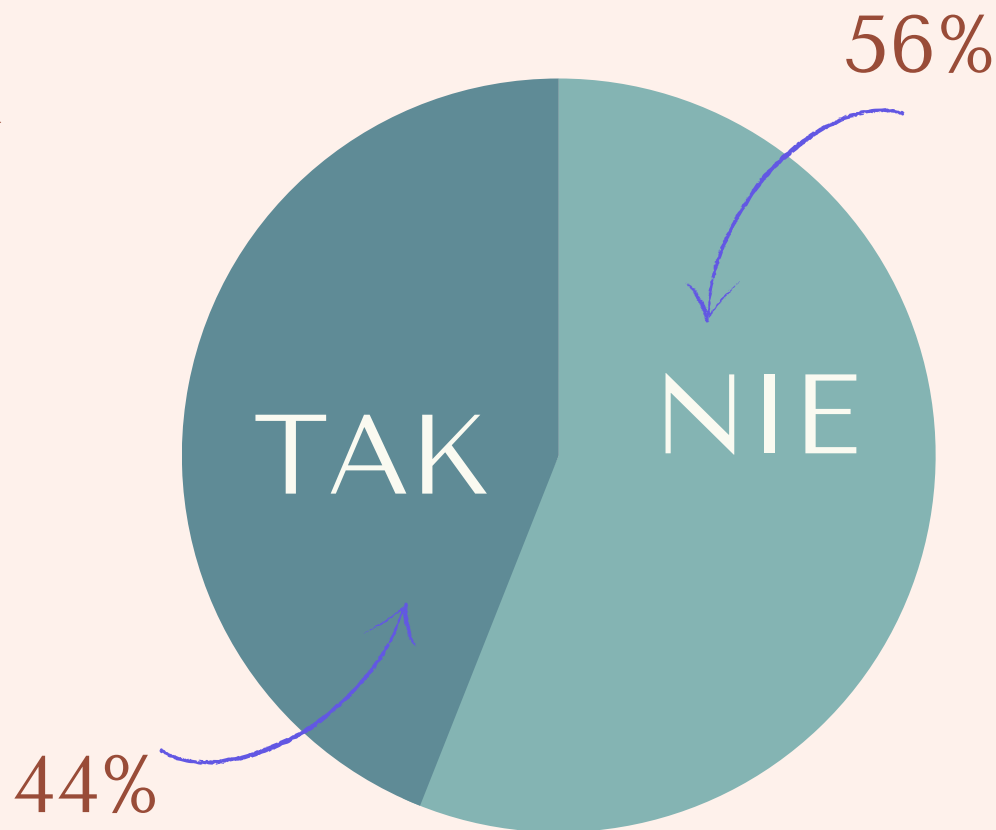
Sonda:

Czy Twoim zdaniem
drogeryjne środki
czystości są bezpieczne
dla zdrowia?

Sonda:

Czy kiedykolwiek
robiłeś własne
środki czystości?

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

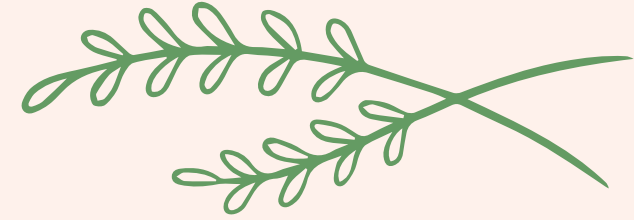
Czym są składniki podstawowe?

Są to składniki naturalne, w tym głównie pochodzenia roślinnego, które są wykorzystywane w produkcji różnego rodzaju kosmetyków oraz środków higienicznych, także tych drogeryjnych. Są to najczęściej oleje, wyciągi i ekstrakty roślinne, olejki eteryczne i wiele innych.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

OCET SPIRYTUSOWY

Podstawowy składnik produktów czyszczących
o właściwościach bakteriobójczych,
odtłuszczających i dezynfekujących.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie Międzykulturowe i Europejskie

RichESS
Centrum Kultury i Edukacji w Warszawie

SODA OCZYSZCZONA I KRYSTAŁY SODU

(SODA KALCYNOWANA, NADWĘGLAN SODU)

Stosowane do wzmacniania działania detergentów,
usuwania zapachów, odplamiania oraz pieczenia.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Soda i jej rodzaje:

CZYM SIĘ OD SIEBIE RÓŻNIĄ?

- Soda oczyszczona
- Soda kalcynowana
- Nadwęglan sodu
- Soda kaustyczna

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Soda oczyszczona:

WODOROWĘGLAN SODU

- Główny składnik proszku do pieczenia
- pH zasadowe
- nie łącz z kwaskiem cytrynowym ;)

CHYBA, ŻE ZALEŻY NAM NA
DZIAŁANIU „MUSUJĄCYM”

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Soda oczyszczona:

WODOROWĘGLAN SODU

✦ do czego najlepiej się nadaje?

- przy zabrudzeniach w kuchni,
- do usuwania przypaleń,
- do czyszczenia tapicerki mebli,
- do usuwania zapachów,
- do czyszczenia pralki

✦ do czego lepiej nie stosować?

- Nie najlepiej się sprawdza przy produkcji własnych proszków do prania – niekiedy może przyczyniać się do szybszego niszczenia tkanin

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Soda kalcynowana:

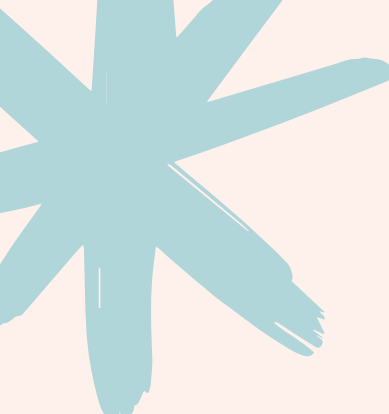
WĘGLAN SODU

- silniejsze działanie niż soda oczyszczona
- najczęściej wykorzystywana do produkcji własnych środków do prania – jako główny składnik
- niespłukana pozostawia trudny do usunięcia osad
- nie zalecana przy produkcji własnych tabletek do zmywarki – może pozostawiać biały osad na szklankach

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

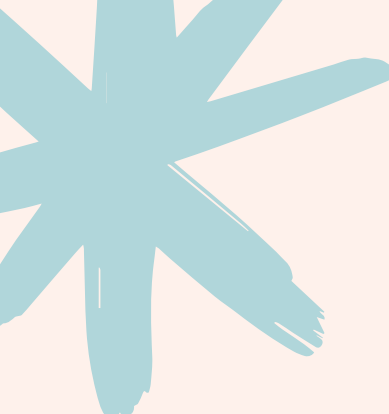
#CULTURE VERTE

Nadwęglan sodu:

- silniejsze działanie niż soda kalcynowana
- główny składnik popularnego środka do usuwania plam – vanish'a
- dodawany do proszków „do białego”, aby zachować biel tkanin
- działanie drażniące na skórę

Nadwęglan sodu:

JAK MOŻNA WYKORZYSTAĆ?

- ✦ silny środek do usuwania uporczywych zabrudzeń, z którymi nie dały rady wcześniej wymienione środki
- ✦ można dodawać do namaczania mocno zabrudzonych ubrań, aby ułatwić ich dopranie
- ✦ można dodać do własnej produkcji proszku "do białego"

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Soda kaustyczna:

WODOROTLENEK SODU

- najsilniejsze działanie wśród sód
- główny składnik popularnego „kreta”
- uwaga! substancja silnie żrąca

do udrażniania rur lub domowej
produkcji mydła (po dodaniu
wody tworzy ług)

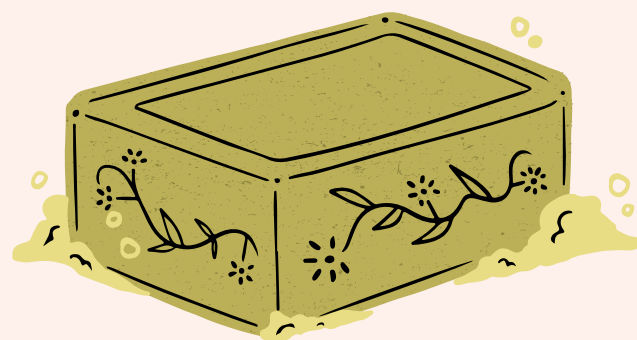
#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

MYDŁO MARSYLSKIE

Łagodna odmiana mydła na bazie składników roślinnych (mieszanka mydła potasowego, olejów roślinnych, gliceryny, chlorku sodu i sody) o silnych właściwościach czyszczących.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Mydło:

SZARE/ MARSYLSKIE/ GOSPODARCZE

co to jest mydło marsylskie?
Dlaczego mydło tak specyficznie
pachnie?

czym się różni „zwykłe” mydło od
szarego

dlaczego nie każde mydło się nada
do prania/ sprzątania?

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

RichESS
European Research Center for Social Sciences

CE
IK

Jaka jest różnica?

ILE JEST MYDŁA W MYDLE

szare mydło:

mydło "sklepowe":

kremowa kostka myjąca 100 g

7.

8.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Jaka jest różnica?

SKŁAD:

szare mydło:

Sodium Palmate, Sodium
Palm Kernelate, Aqua,
Sodium Chloride, Glycerin,
Sodium Hydroxide

mydło "sklepowe":

Sodium Lauroyl
Isethionate, Stearic Acid, Lauric
Acid, Sodium
Palmate, Aqua, Sodium
Isethionate, Sodium
Stearate, Cocamidopropyl
Betaine, Sodium Palm
Kernelate, Glycerin, Parfum, Sodium
Chloride, Zinc
Oxide, Tetrasodium
EDTA, Tetrasodium
Etidronate, Alpha-Isomethyl
Ionone, Citronellol, Coumarin, Hexyl
Cinnamal, Limonene, Linalool, CI
77891

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

RichESS
European Research Infrastructure for the Study of the History of the European Society

Jaka jest różnica?

SKŁAD:

szare mydło:

- pH zasadowe
- składniki pochodzenia naturalnego

mydło "sklepowe":

- pH obojętne lub lekko zasadowe
- dodatek olejów lub innych składników pielęgnujących
- składniki syntetyczne

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

SÓL MORSKA

Jest skutecznym składnikiem czyszczącym o działaniu szorującym.

Posyp solą morską deskę do krojenia mięsa i skrop sokiem z cytryny. Pozostaw na kilka minut, aby uzyskać efekt odkażenia powierzchni deski.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

CYTRYNA I SOK CYTRYNOWY

Cytryna ma silne działanie czyszczące,
wybielające i przeciwbakteryjne oraz
nadaje świeży zapach.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

BORAKS

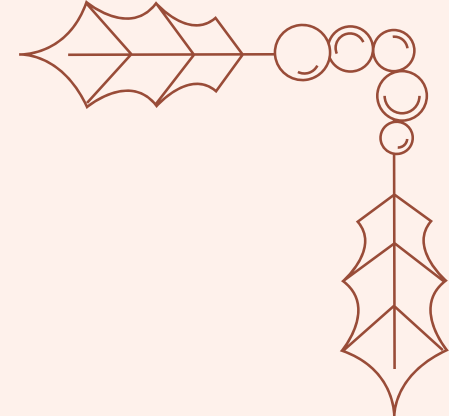
Minerał naturalnie występujący w wyschniętych słonych jeziorach lub korytach nadmorskich rzek o działaniu antyseptycznym, wysuszającym oraz ściągającym.

W przypadku wdychania lub połykania może być toksyczny.

może wpływać szkodliwie na płodność oraz dziecko w łonie matki.

OLEJKI ETERYCZNE

Są to stężone składniki roślinne o silnych właściwościach leczniczych oraz kosmetycznych. Mają nie tylko przyjemny zapach, lecz także silne właściwości przeciwbakteryjne, przeciwgrzybicze i przeciwwirusowe. Mogą służyć do dezynfekcji kuchni, prania, usuwania grzybów w łazience, służą również do aromaterapii.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Dlaczego warto?

SKUTECZNOŚĆ

Większość naturalnych środków czyszczących zawiera dobrze znane i sprawdzone składniki podstawowe, które wykazują zbliżoną skutecznością co środki drogeryjne, a dodatkowo nie wywierają negatywnego wpływu na nasze zdrowie i środowisko.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Dlaczego warto?

EKONOMICZNOŚĆ

Składowe środki chemiczne nierzadko są drogie i mało wydajne. W domu, w którym bazuje się na naturalnych składnikach, które mają szerokie zastosowanie, można sporo zaoszczędzić.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

RichESS
RICHESSES

Ile to kosztuje?

CZY RZECZYWIŚCIE JEST TANIEJ?

pasta sodowa:

soda oczyszczona (520g): 3,2 zł

mydło marsylskie (50g): 2,5 zł

woda (40g): 0,01zł

5,70 zł

CENA ZA 100G: 0,73 zł

mleczko do czyszczenia:

12,99 zł

CENA ZA 100G: 1,67 zł

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Ile to kosztuje?

CZY RZECZYWIŚCIE JEST TANIEJ?

domowy proszek:

soda kalcynowana (2kg): 17,98 zł

boraks (1kg): 16,99 zł

mydło marsylskie (50g): 2,5 zł

36,50 zł

CENA ZA 1KG: **12,20 zł**

proszek do prania:

6.

56,99 zł

CENA ZA 1KG: **19,48 zł**

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Rozmiar ma znaczenie!

CZYLI O CENIE ZA OPAKOWANIE:

100 g

1.

2,29 zł

CENA ZA 1KG: 22,90zł

1 kg

2.

6,99 zł

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Rozmiar ma znaczenie!

CZYLI O CENIE ZA OPAKOWANIE:

100 g

1,79 zł

CENA ZA 1KG: 89,50zł

1 kg

19,99 zł

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Dlaczego warto?

EKOLOGICZNOŚĆ

Składniki naturalne są przede wszystkim nietoksyczne i bezpieczne, zarówno dla zdrowia ludzi, zwierząt, jak i przyrody.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Dlaczego warto?

BEZPIECZEŃSTWO

Składowe środki czystości składają się głównie z wody, komponentów chemicznych i substancji zapachowych. Składniki te często nasilają alergie, mogą powodować podrażnienia skóry i błon śluzowych. Wdychanie ich oparów może być niebezpieczne dla zdrowia, dlatego często zaleca się wietrzenie pomieszczeń w trakcie i po zastosowaniu chemikaliów. **Domowe środki do czyszczenia bazują na naturalnych, tj. nietoksycznych składnikach, które są bezpieczne zarówno dla naszego zdrowia, jak i planety.**

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

BHP

CZYLI TO CO EKOLOGICZNE, NIE ZAWSZE JEST
TAKIE BEZPIECZNE

- nie wdychać oparów
- do produkcji własnych środków zakładać rękawiczki, maseczkę i ew. okulary ochronne
- połączenia z innymi detergentami – mogą reagować, tworząc niebezpieczne dla nas związki

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

produkt zagrażający zdrowiu

produkt poważnie zagrażający
zdrowiu

produkt żrący

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

PRZEPISY

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

MIEJSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W OLSZTYNIE

RichESS
European Research Infrastructure for the Study of the Environment

CEIK

Środek do czyszczenia i wybielania fug

Składniki: 60 ml wody utlenionej,
140 g sody oczyszczonej, sok wyciśnięty
z 1/2 cytryny

Przygotowanie: Wymieszaj w małym słoiczku sodę oczyszczoną i wodę utlenioną do uzyskania gęstej pasty (powstała w trakcie mieszania piana jest zjawiskiem normalnym). Następnie dodaj soku z cytryny. Konsystencja stanie się bardziej płynna. Zwilż małą szczoteczkę (np. do mycia zębów) za pomocą odrobiny wody i nabierz niewielką ilość pasty. Pocieraj miejsce wymagające czyszczenia, a następnie spłucz wodą.

Uniwersalny płyn do czyszczenia łazienki

Składniki:

woda: 150ml (1/2 szklanki)

ocet (spirytusowy/ jabłkowy): 150ml (1/2 szklanki)

olejek eteryczny: kilka kropel (np. pomarańczowy, rozmarynowy)

butelka z rozpylaczem

Przygotowanie:

Wlej wodę i ocet do butelki. Kilka kropel olejku eterycznego jest opcjonalne, ale zneutralizuje zapach octu. Wstrząśnij i gotowe!

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Domowy proszek do prania I

Składniki: 400 g węglan sodu, 400 g boraksu, 2 łyżeczki sody oczyszczonej, 200 g startego mydła marsylskiego

Przygotowanie: Wsyp węglan sodu, boraks i starte mydło do dużego słoika. Dosyp sodę, a następnie zakręć słoik i wstrząśnij nim, aby wymieszać składniki. Stosuj ok. 60 ml proszku do każdego prania. Gotowy proszek wykorzystaj w ciągu 1 miesiąca.

Proszek do prania II - do białego

Składniki:

1 szklanka sody kalcyonowanej,

1/2 szklanki boraksu,

3 łyżki startego mydła
marsylskiego

1/4 szklanki nadwęglanu sodu

*6-10 kropli olejku eterycznego

Przygotowanie:

Wsyp wszystkie składniki do słoika.

Dobrze wymieszaj. Na jedno pranie daj
ok. 4 łyżki proszku.

Uniwersalny spray do dezynfekcji

Składniki: 30 kropli olejku z drzewa herbacianego, 3 łyżki mydła marsylskiego w płynie, 500 ml wody

Przygotowanie: Wymieszaj 500 ml wody i mydło, a następnie dodaj olejek herbaciany. Mocno wstrząśnij przed użyciem. Gotowy płyn przechowuj do 3 miesięcy w szklanym lub plastikowym spryskiwaczu.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

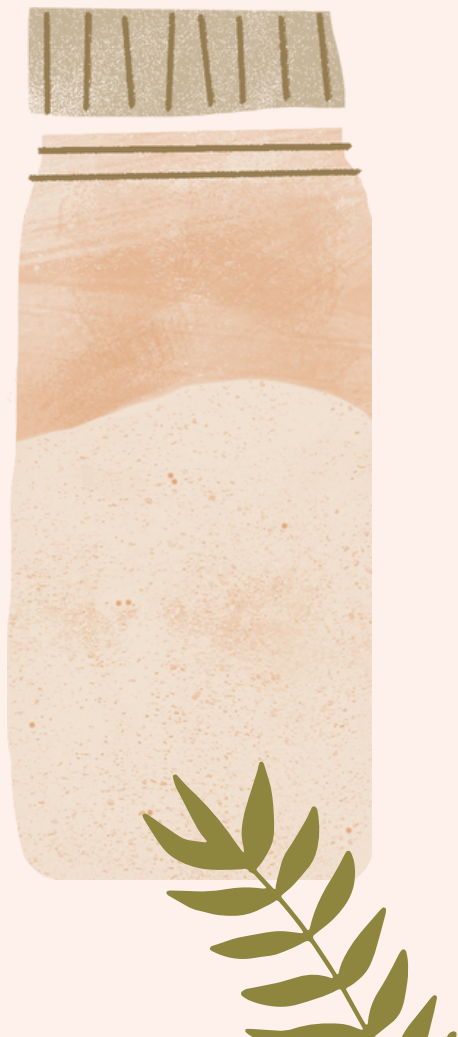

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

RichESS
European Research Infrastructure for the Study of the History of the European Union

Płyn do płukania tkanin I

Składniki: 1 l octu spirytusowego,
10 kropli olejku cytrusowego lub
lawendowego

Przygotowanie: Wlej ocet do szklanego pojemnika i dodaj wybrany olejek eteryczny. Mocno wstrząśnij przed użyciem. Stosuj jednorazowo 125 ml płynu do płukania, do prania z połową wsadu i 250 ml do prania z pełnym wsadem. Przechowuj do 3 miesięcy.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Płyn do płukania tkanin II

Składniki:

kwasek cytrynowy 35g

woda 200 ml

*olejek eteryczny - 6-8 kropli

Przygotowanie:

Wszystkie składniki umieścić w szklanej butelce / słoiku. Całość energicznie wstrząsnij, aż kwasek cytrynowy się całkowicie rozpuści. Przed użyciem wstrząsnij, aby olejek się wymieszał.

Na plamy (białe tkaniny):

Składniki:

soda kalcynowana/ oczyszczona
woda utleniona

Przygotowanie:

W słoiku wymieszaj sodę z wodą utlenioną.
Dobrze wymieszaj. Pastę nanieś na plamę.
Pozostaw na tkaninie przez ok. 30min., a
następnie upierz w pralce.

lub

Składniki:

woda utleniona

Przygotowanie:

Polej plamę wodą utlenioną. Zostaw na
ok. 15 minut. Następnie nastaw pranie.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Czyszczenie pralki

Składniki:

Soda oczyszczona - 3-4 łyżki

kwasek cytrynowy - 1 łyżeczka

woda - 100ml

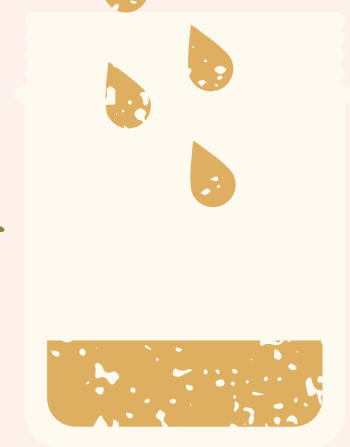
Przygotowanie:

Kwasek cytrynowy wymieszaj z wodą.

Do przegrody na proszek wsyp sodę oczyszczoną.

W przegródce na płyn wlej wodę z kwaskiem.

Pralkę nastaw na najdłuższy program na 90-95 stopni.

Płyn do naczyń

Składniki: 4 cytryny, 250 g soli gruboziarnistej, 1,5 szklanki octu spirytusowego, 4,5 szklanki wody

Przygotowanie: Odciać końcówki cytryn i pokroić je w plasterki bez obierania skórki. Cytryny wsypać do rondla, dodać sól, wodę oraz ocet. Zmiksować mikserem ręcznym i na średnim ogniu podgrzewać przez 15 minut, cały czas mieszając. Zdjąć z ognia, znowu miksować przez 20 sekund. Uzyskany płyn przelać do wypłukanej butelki po płynie do naczyń.

Pasta sodowa / mleczko do czyszczenia

Składniki:

soda oczyszczona - 1/2 szklanki

mydło w płynie - 1 łyżka

woda - 1/2 łyżki

Przygotowanie:

Do słoika wsyp sodę.

Dodaj mydło i wodę (wg uznania). Całość
dobrze wymieszaj.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Mydło w płynie

Składniki:

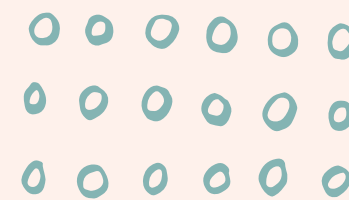
mydło szare/marsylskie - 30g

gorąca woda - 300ml (większa szklanka)

Przygotowanie:

Mydło zetrzyj na tarce. Do słoika wlej gorącą wodę, a następnie dodaj mydło. Delikatnie wymieszaj, aby nie powstała duża ilość piany. Zostaw na noc.

Źródła obrazków

I CEN:

1. www.carrefour.pl/artykuly-spozywcze/do-wypiekow-i-deserow/dodatki-do-ciast/delecta-soda-oczyszczona-universalna-100-g
2. www.drogeria-ekologiczna.pl/surowce-i-skladniki-do-wlasnych-proszkow-/1424-soda-oczyszczona-polska-produkcja-betterland-1-kg-super-jakosc-i-cena.html
3. www.carrefour.pl/artykuly-spozywcze/do-wypiekow-i-deserow/dodatki-do-ciast/gellwe-kwasek-cytrynowy-20-g
4. www.drogeria-ekologiczna.pl/surowce-i-skladniki-do-wlasnych-proszkow-/1385-kwas-cytrynowy-wysoka-jakosc-kwasek-cytrynowy-1-kg-eko-odkamieniacz-better-land.html
5. www.rossmann.pl/Produkt/Srodki-do-kuchni/Cif-Cream-mleczko-do-czyszczenia-z-mikrokryształkami-Lemon-780-g,44581,8776
6. www.carrefour.pl/drogeria-kosmetyki-i-zdrowie/pranie-i-plukanie/proszki/persil-proszek-do-prania-2925-kg-45-pran

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Źródła obrazków

I CEN:

7. www.hebe.pl/dove-mydlo-w-kostce-100g-000000000000215088.html

8. www.drogeria-ekologiczna.pl/mydla/1053-naturalne-mydlo-roślinne-delfin-vege-powrot-do-natury-200-g.html?search_query=vege+delfin&results=3

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Centrum
Polsko-Francuskie
Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Współpracy

BIBLIOTEKA NACJONALNA
PUBLICZNA W OLSZTYNIE

RichESS
Centrum Edukacji i Kultury

Bibliografia

i polecane pozycje do wypożyczenia w Naszej Bibliotece

1. Naturalne środki czyszczące: ekologiczne sposoby na sprzątanie domu, Fern Green
2. Eko-sprzątanie: cudowne środki czystości: wypucowany dom
3. Naturalnie. 2, Cegielska, Agnieszka
4. Naturalnie, Cegielska, Agnieszka
5. Ekologiczne sprzątanie: skutecznie, zdrowo, tanio, Giercarz, Urszula
6. Dom bez detergentów: 200 sztuczek sprytnej gospodyni, Świgoń, Małgorzata
7. ABC kosmetyki naturalnej. T. 1, Owoce, Przybylak-Zdanowicz, Magdalena
8. ABC kosmetyki naturalnej. T. 2, Warzywa, Przybylak-Zdanowicz, Magdalena
9. Eko w wielkim mieście czyli Kilka kroków do szczęśliwego życia, Kozioł, Ewa
10. Home: easy tips for everyday sustainable living, Neusch, Kezia
11. Dom bez chemii: sprzątam, robię zapasy, dbam o zdrowie i urodę, Tołłoczko, Joanna

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE

Bibliografia

i polecane pozycje do wypożyczenia w Naszej Bibliotece

12.Zrób swoje mydło: jak szybko, łatwo i tanio zrobić odżywcze, naturalne mydło, Faiola, Anne-Marie

13.Domowe receptury na naturalne kosmetyki: 175 ekoprzepisów na specyfiki ziołowe, Tourles, Stephanie L.

14.Naturalne związki organiczne, Kołodziejczyk, Aleksander

15.Kosmetyczny minimalizm, Hryniewicka, Joanna

16.Ocet: 350 praktycznych zastosowań: sprzątanie - pranie - zdrowie i uroda - ogród i działka - zrób to sam – gotowanie, Dzierżanowski, Piotr Ilustracje

17.Cudowna moc octu: dla domu, zdrowia i urody, Aggie MacKenzie

18.Dom w zgodzie z naturą: żyj prosto, zdrowo i ekologicznie, Liu, Christine

19.5 przemian w kuchni i w życiu: radość gotowania + kosmetyki domowej roboty, Dobek, Ewa

20.1001 porad na każdą okazję: jak w zgodzie z naturą dbać o dom, zdrowie, ogród, Palewicz, Roman Tł.

#ZIELONA
INSTYTUCJA KULTURY

#CULTURE VERTE